

Stanowisko podjęte przez PNRL w dniu 18 kwietnia 2021 r.

18 kwietnia 2021 r. Prezydium Naczelnej Rady Lekarskiej podjęło

**STANOWISKO Nr 50/21/P-VIII
PREZYDIUM NACZELNEJ RADY LEKARSKIEJ
z dnia 18 kwietnia 2021 r.**

**w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce
oraz ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty**

Prezydium Naczelnej Rady Lekarskiej, po zapoznaniu się z projektem ustawy o zmianie ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty, przekazanych przy piśmie Pana Sławomira Gadomskiego - Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Zdrowia z dnia 17 marca 2021 r., znak: RKL.0210.2.2020.TG, zgłasza następujące uwagi do tego projektu.

Samorząd lekarski z aprobatą przyjmuje każdą inicjatywę, której celem jest zmniejszenie niedoboru kadr medycznych, a w szczególności lekarzy specjalistów oraz ograniczenie emigracji lekarzy. Jednakże w ocenie środowiska lekarskiego projektowana ustawa w proponowanym brzmieniu wzbudza wiele wątpliwości i wymaga dopracowania.

Projekt przewiduje, że o kredyt będzie się mógł ubiegać student odbywający studia na kierunku lekarskim w języku polskim na warunkach odpłatności. Zakres uprawnionych do uzyskania kredytu na studia medyczne powinien obejmować również osoby studiujące na kierunku lekarsko-dentystycznym. Konsekwentnie wówczas należy dostosować warunki umorzenia kredytu, o których mowa w projektowanym art.103d do rzeczywistych istniejących uwarunkowań związanych ze specyfiką rynku stomatologicznego w Polsce. Warunki te mogą się dość istotnie różnić od tych, które stawiane będą absolwentom kierunku lekarskiego.

Chociaż projektodawcy wskazują, że wprowadzone rozwiązania mają uczynić kredyt na studia medyczne maksymalnie atrakcyjnym, to w projekcie takich gwarancji brakuje. W ustawie, a nie w akcie wykonawczym, powinny być określone zasady umorzenia kredytu na wniosek kredytobiorcy, w zależności od okresu wykonywania przez niego zawodu po ukończeniu studiów oraz liczby semestrów sfinansowanych z kredytu na studia medyczne. Czynnikiem, który może negatywnie wpływać na sytuację osoby zaciągającej kredyt na studia medyczne, a w konsekwencji na zainteresowanie studentów projektowanym wsparciem, są warunki, które kredytobiorca musi spełnić aby uzyskać całkowite umorzenie kredytu, a których możliwość realizacji nie jest uzależniona wyłącznie od jego woli. W sytuacji limitów miejsc na specjalizacje i naboru na szkolenie specjalizacyjne w postępowaniu konkursowym, student zaciągając kredyt nie będzie miał pewności, że jest w stanie spełnić warunki, które w przyszłości pozwolą na uzyskanie umorzenia zaciągniętego zobowiązania. Ponadto aby kredyt ten był atrakcyjny dla młodych lekarzy oraz kierując się prorodzinną polityką państwa do okresu wykonywania zawodu lekarza umożliwiającego uzyskanie umorzenia kredytu należy zaliczyć także okresy korzystania przez kredytobiorcę ze świadczeń wynikających z rodzicielstwa i sprawowania opieki nad dzieckiem, takich jak urlopy macierzyńskie, rodzicielskie, czy wychowawcze.

Wadliwie został również skonstruowany przepis art. 103d ust. 1 pkt 1 ustawy określający jedną z przesłanek warunkujących umorzenie kredytu, co może powodować rozbieżności interpretacyjne.

Stanowi on, że kredyt umarza się, jeżeli kredytobiorca po ukończeniu studiów będzie wykonywał zawód lekarza, w ramach praktyki zawodowej lub w podmiocie wykonującym działalność leczniczą, który udziela świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (na terytorium RP, w określonym wymiarze i przez wskazany okres). Wykładnia gramatyczna tego przepisu prowadzi do wniosku, że wymóg udzielania świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych odnosi się wyłącznie do podmiotu wykonującego działalność leczniczą i nie dotyczy praktyki zawodowej. Wątpliwości co do intencji ustawodawcy dodatkowo potęguje uzasadnienie, w którym np. na str. 14 i 19 wskazuje się na obowiązek odpracowania w publicznej służbie zdrowia oraz OSR do projektu, w którym jest mowa o obowiązku odpracowania wyłącznie w podmiotach wykonujących działalność leczniczą, które udzielają świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Warto też zwrócić uwagę, że maksymalna wysokość kredytu na studia medyczne za cały okres ma być określana corocznie przez ministra właściwego do spraw zdrowia w oparciu o koszty kształcenia planowane na poszczególnych uczelniach. Projekt nie uwzględnia, że ustalona na początku kredytowania kwota za jeden rok kształcenia może ulec zmianie. Istnieją też obawy, że wskazywane przez uczelnie koszty kształcenia mogą być zawyżane, co wpłynie na wysokość zaciąganych przez studentów kredytów, a także czy liczba miejsc na studiach odpłatnych nie będzie zwiększana kosztem liczby miejsc na studiach bezpłatnych.

Istnieją również obawy, czy skutkiem wejścia w życie ustawy i konieczności zapewnienia w budżecie środków na finansowanie Funduszu Kredytowania Studiów Medycznych nie będzie w kolejnych latach zmniejszenie limitów przyjęć na studia lekarskie finansowane ze środków publicznych.

W ocenie samorządu lekarskiego powstają też uzasadnione wątpliwości, czy instytucja kredytu na odpłatne studia na kierunku lekarskim może istotnie zrealizować wskazane w uzasadnieniu projektu ustawy cele tej regulacji, w szczególności ograniczyć zjawisko emigracji lekarzy. Wydaje się, że liczba zainteresowanych skorzystaniem z tej formy wsparcia będzie niewielka. Samorząd lekarski wielokrotnie zwracał uwagę, że emigrację lekarzy można ograniczyć wprowadzając przede wszystkim rozwiązania poprawiające warunki pracy lekarzy, nie tylko w aspekcie finansowym, ale też organizacyjnym oraz ułatwiające im podnoszenie kwalifikacji i rozwój zawodowy.

